

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a Mgr. Petra Melichera v právnej veci navrhovateľa L., N., bytom U., v konaní zastúpeného splnomocnenou zástupkyňou K., N., bytom U., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni – ústrediu** so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. X. z 20. februára 2008 o zvýšení invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 26Sd/140/2008-26 z 2.12.2008 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 2. decembra 2008, č.k. 26Sd/140/08-26 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne č. 490 415 4080 z 20. februára 2008 **z r u š u j e** a vec jej vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom krajského súdu bolo potvrdené rozhodnutie odporkyne z 20.2.2008 č. X., ktorým zvýšila od 9.3.2007 invalidný dôchodok navrhovateľa po dodatočnom započítaní ďalších dôb zamestnania resp. obdobia invalidity. Krajský súd dôvodil tým, že navrhovateľ bol uznaný za čiastočne invalidného od 10. apríla 1986 podľa § 25 ods. 4 písm. b) zákona č. 121/1975 Zb.. Čiastočný invalidný dôchodok poberal až do 2. júla 1996, odkedy mu bol rozhodnutím odporkyne zo 16. mája 1996 odňatý

pre nesplnenie ekonomickej podmienky podstatného poklesu zárobku. Jeho výplata bola opäť uvoľnená od 1. augusta 2006, rozhodnutím zo 6. novembra 2007 po konštatovaní trvania jeho čiastočnej invalidity podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Zároveň rozhodnutím z tohto dňa odporkyňa odňala navrhovateľovi od 9. marca 2007 čiastočný invalidný dôchodok s tým, že mu vypláca invalidný dôchodok.

Rozhodnutím z 26. októbra 2007 priznala odporkyňa navrhovateľovi invalidný dôchodok s počiatkom od 9. marca 2007 a zároveň ho v súlade s aplikovanými zákonnými ustanoveniami valorizovala. K vydaniu tohto rozhodnutia došlo na základe posúdenia zdravotného stavu navrhovateľa posudkovou komisiou sociálneho zabezpečenia 19. apríla 2007 na jeho žiadosť z 9. marca 2007 so záverom, že od 9. marca 2007 došlo k zmene stupňa jeho invalidity a čiastočná invalidita sa uvedeným dňom zmenila na invaliditu podľa § 29 ods. 3 písm. a) zákona o sociálnom zabezpečení č. 100/1988 Zb..

Napadnutým rozhodnutím bolo rozhodnutie z 26. októbra 2007 zmenené a suma invalidného dôchodku bola od 9. marca 2007 zvýšená po dodatočnom započítaní ďalších dôb poistenia a hrubých zárobkov. Z rozhodnutia vyplýva, že priemerný mesačný zárobok bol vypočítaný z rozhodného obdobia rokov 1997, 1998, 2000, 2001 a 2004 vo výške 4.203,- Sk po úprave 3.068,- Sk a invalidný dôchodok bol vypočítaný ako 85% upraveného priemerného mesačného zárobku a následne valorizovaný. Započítaná doba zamestnania rozhodná pre určenie sumy dôchodku bola 40 rokov, po 20 rokov v I. a III. pracovnej kategórii. Z osobného listu dôchodkového zabezpečenia, ktorý bol podkladom pre výpočet invalidného dôchodku, súd zistil, že do roku 1987 bol navrhovateľovi zohľadnený výkon práce v I. pracovnej kategórii.

Na základe vyššie uvedených zistení, s poukazom na relevantnú právnu úpravu, považoval krajský súd rozhodnutie odporkyne za vecne správne. Odporkyňa postupovala podľa krajského súdu správne, keď sumu invalidného dôchodku navrhovateľa vypočítala postupom podľa zákona č. 100/1988 Zb., pretože čiastočný invalidný dôchodok mu bol priznaný podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003, t.j. pred účinnosťou zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Dočasné prerušenie výplaty čiastočného invalidného dôchodku pre nepreukázaný podstatný pokles zárobku neznamenal zánik nároku na priznanú dôchodkovú dávku. Po 1. januári 2004 došlo len k zmene stupňa invalidity priznanej pred uvedeným dňom a k tomu zodpovedajúcej zmene sumy priznanej dávky

dôchodkového poistenia. Vo výpočte sumy invalidného dôchodku nezistil krajský súd žiadne pochybenia. Krajský súd pritom vychádzal z ustanovení § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., § 30 ods. 3 písm. c) a ods. 4 a 5 zákona č. 100/1988 Zb. a § 12 ods. 1, 2, 4 a 6 zákona č. 100/1988 Zb.. Súčasne krajský súd konštatoval, že možným riešením nespokojnosti navrhovateľa s jeho finančným zabezpečením je uplatnenie nároku na starobný dôchodok, pretože podľa § 263 ods. 10 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení patrí pri súbehu dôchodkových dávok tá, ktorá je vyššia.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku súdu uviedol, že rozhodnutím zo 16.5.1996 mu bol čiastočný invalidný dôchodok odňatý pre nesplnenie podmienky podstatného poklesu zárobku, čo však pravda už v tom čase nebola. Hoci požiadal o vyplácanie ČID, rozhodnutím z 26.9.1996 bola jeho žiadosť zamietnutá a odporkyňa sa viac o neho, ako invalida nezaujímal, ani po nadobudnutí účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. nebol jeho zdravotný stav prehodnocovaný. Navrhovateľ sa žiadosťou z 9.3.2007 domáhal vyplácania invalidného dôchodku vzhľadom na zhoršovanie zdravotného stavu a 19.4.2007 bol u neho zistený pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 75%. Odporkyňa až 6.11.2007 uvoľnila vyplácanie jeho čiastočného invalidného dôchodku od 1.8.2006, hoci k podstatnému poklesu jeho zárobku došlo dávno predtým a plný invalidný dôchodok mu priznala až od 9.3.2007. Žiadal preto zrušiť rozhodnutie odporkyne a vec jej vrátiť na nové konanie a doriešiť aj otázku jeho starobného dôchodku.

Odporkyňa žiadala prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázala na to, že navrhovateľ až v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku namietal stanovený dátum priznania plného invalidného dôchodku od 9.3.2007, a preto nevyvstala otázka nového posúdenia zdravotného stavu. Poukázala na to, že riešenie otázky prípadného starobného dôchodku bude musieť odporkyňa riešiť až po podaní takej žiadosti navrhovateľom.

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť z týchto dôvodov:

Z predloženého dávkového spisu vyplýva, že rozhodnutím zo 16.5.1996 bol navrhovateľovi čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 a § 96 zákona č. 100/1980 Zb. odňatý. Jeho žiadosť o ČID podaná 15.9.1996 bola rozhodnutím z 26.9.1996 zamietnutá. Zo

spisovej dokumentácie nevyplývajú žiadne údaje týkajúce sa prípadného zisťovania výšky zárobkov v rokoch 1996-2007, ani kontroly zdravotného stavu. S navrhovateľom nebola podľa spisovej dokumentácie spísaná ani nová žiadosť o invalidný dôchodok na základe jeho podania z 9.3.2007, v ktorej tvrdil značne zhoršený zdravotný stav.

Z uvedeného vyplýva, že odporkyňa neposúdila žiadosť navrhovateľa z 9.3.2007 ako novú žiadosť o invalidný dôchodok, podanú za účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. a nevykonala ani dokazovanie na posúdenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 zákona. Z týchto dôvodov odvolací súd konštatoval nedostatočné zistenie skutkového stavu veci a podľa § 250l ods. 2 v spojitosti s § 250ja ods. 3 OSP bolo dôvodné prvostupňový rozsudok súdu zmeniť a návrhu na zrušenie rozhodnutia odporkyne vyhovieť.

Odvolací súd sa však zhoduje s odporkyňou, že nemohla riešiť priznanie starobného dôchodku navrhovateľa, keďže o taký dôchodok výslovne nepožiadala, a preto konanie o tomto návrhu nezačalo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková